

Kouvolan kansalaisopiston toimintasuunnitelma

lukuvuosi 2025–2026

Toiminnan perusteet

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus (laki vapaasta sivistystyöstä 1 §). Kansalaisopistot ovat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia vapaan sivistystyön oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omatoimiseen oppimiseen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen (2 §). Lain mukaan kansalaisopiston tulee laatia vuosittain koulutuksen järjestämistä koskeva toimintasuunnitelma, josta käy ilmi koulutustoiminnan kokonaisuus (6 §).

Kansalaisopiston toiminta liittyy kiinteästi Kouvolan kaupunkistrategiaan 2023–2032 ja Kouvolan kulttuuriohjelmaan 2023–2032. Opiston kursseilla luodaan valmiuksia, joita tarvitaan sekä taiteen tekijänä että kulttuurin kuluttajana. Kurssit ja opiston tapahtumat ovatkin osa Kouvolan värikästä pelikenttää sekä kulttuurin että liikunnan näkökulmasta. Opisto kutsuu yhdessä tekemiseen, ja kursseille ovat tervetulleita kaikki kuntalaiset iästä ja koulutustasosta riippumatta.

Kouvolan kansalaisopisto on osa kaikkien kampusta tarjoten tutkintoon johtamattoman vapaan sivistystyön opintojen lisäksi taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaisesti (laki taiteen perusopetuksesta 1998/633) aikuisväestön lautakunnan 2018 hyväksymien opetussuunnitelmien mukaan. Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka antaa valmiudet kyseisen taiteenalan jatko-opintoihin (laki taiteen perusopetuksesta 1 §). Kouvolan kansalaisopistolla on taiteen perusopetuksen järjestämislupa kuvataiteessa, käsityötaiteessa, mediataiteessa, sanataiteessa, teatteritaiteessa ja musiikissa. Varhaisiän taidekasvatusta tehdään taiteen perusopetuksen valmistavina opintoina. Maahanmuuttajille tarkoitettua luku- ja kirjoitustaidon koulutusta (UMAKO) järjestetään niin ikään lautakunnan 2018 hyväksymän opetussuunnitelman pohjalta.

Kouvolan kansalaisopisto toimii Jyväskylän yliopiston yhteistyöoppilaitoksena tarjoten lukuvuonna 2025–2026 mahdollisuuden suorittaa avoimen yliopiston opintoja kasvatustieteessä, erityispedagogiikassa sekä liikunta- ja hyvinvointiosaamisessa.

Kouvolan kansalaisopisto tukee kouvolaisten jatkuvaa oppimista ja aktiivista arkea tarjoamalla monipuolista koulutusta sekä matalan kynnyksen harrastustoimintaa eri puolilla kaupunkia. Palveluja kehitetään ja tuotetaan yhdessä asiakkaiden, kaupungin muiden palveluiden sekä alueen toimijoiden kanssa.

Kurssisuunnittelun perusteet

Pääsääntönä toiminnassa on, että kurssit ovat avoimia kaikille kiinnostuneille ja ne vastaavat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin. Kuntalaisilta saadaan tietoa kurssitoiveista mm. kurssipalautteen yhteydessä, kaupungin palautekanavan kautta sekä muissa yhteydenotoissa. Kurssitarjontaa kootaan asiakkailta, nykyisiltä ja uusilta opettajilta sekä yhteistyökumppaneilta tulleiden kurssiehdotusten pohjalta. Suunnittelussa otetaan huomioon aiempi kurssitarjonta, sen toteutuminen sekä saatu asiakaspalaute.

Opetusta järjestetään sekä lähiopetuksena että etäopetuksena. Lähiopetuspisteitä on eri puolilla kaupunkia. Opetuspaikat ovat ensisijaisesti kaupungin omia tiloja. Tarvittaessa hyödynnetään myös muita sopivia tiloja.

Kurssikuvaus on asiakaslupaus, jonka pohjalta asiakas tekee päätöksen ilmoittautua kurssille. Kurssit toteutuvat, kun ilmoittautuneita on riittävästi. Suosituimmille kursseille voidaan suunnitella rinnakkaiskursseja, mikäli se on tila- ja opettajaresurssit huomioiden mahdollista. Kurssitarjontaa voidaan täydentää kevätlukukaudelle. Mikäli kurssille ei ole tullut riittävästi ilmoittautuneita, kurssi perutaan.

Kursseja järjestetään yhteistyössä muiden kaupungin toimijoiden, toisten oppilaitosten sekä yhdistysten kanssa. UMAKO-opetuksessa pienten lasten äitien osallistuminen mahdollistetaan järjestämällä lastenhoito kaupungin avoimen varhaiskasvatuksen ja Edukon yhteistyönä. Lisäksi opisto järjestää tapahtumia, joissa kursseilla hankittua osaamista ja valmistuneita töitä esitellään. Kansalaisopisto on ketterä koulutuspalveluiden tarjoaja, jolla on valmius järjestää myös myyntipalvelukoulutusta asiakkaan tarpeen mukaan.

Avainluvut 2025–2026

Suunnitellut opetustunnit	21300
Suunnitellut kurssit	600
Toimipaikat	56
Päätoiminen opetushenkilöstö	7
Tuntiopettajat	120
Hallintohenkilöstö	6

Lukuvuoden 2025–2026 painopisteet

Kouvolan kansalaisopistossa jatketaan edellytyksien luomista osaamisperusteisten kurssien luomiseen eri ainealueille. Taiteen perusopetuksen osaamisperusteisuuden pohja on opetussuunnitelmassa, mutta Koski-asioinnin (virkailija) osalta lukuvuoden aikana vahvistetaan edelleen osaamista ja kehitetään toimintamallia.

Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa jatkuu. Päiväkodeissa ja avoimessa varhaiskasvatuksessa tarjotaan taiteen perusopetusta musiikissa, kuvataiteessa, sanataiteessa ja teatteritaiteessa. Yhteistyötä rakennetaan kaupungin sisällä myös muiden toimijoiden kanssa.

Viestinnän kehittämisessä tavoitteena on tehdä opistoa tutummaksi kuntalaisille, jotta entiset ja uudet asiakkaat löytävät kurssit. Toimintaa esitellään kaksi kertaa vuodessa ilmestyvässä, kirjastoista noudettavassa Opistouutiset-lehdessä sekä 4–6 kertaa vuodessa ilmestyvässä uutiskirjeessä. Opistossa järjestetään monenlaisia maksuttomia tapahtumia. Kansalaisopiston kursseilla hankittua osaamista ja teoksia esitellään maksuttomissa näyttelyissä, matineoissa ja teatteritaiteen festareilla. Kurssit ja kurssitiedot löytyvät verkosta uusi.opistopalvelut.fi/kouvola. Tapahtumat löytyvät opiston nettisivuilta kouvolankansalaisopisto.fi/tapahtumat. Opiston on myös esillä kaupungin ja paikallisten toimijoiden yhdessä järjestämissä tapahtumissa.

Muuten lukuvuonna 2025–2026 panostetaan perustyöhön ja vakiinnutetaan toimintaa uusissa tiloissa. Siirtyminen kuntotalolta toisiin tiloihin normaalin toiminnan ohessa on ollut valtavan

ponnistus, kun henkilöstöä on samanaikaisesti vähennetty. Yhteiset prosessit kuntoon - hankkeessa kuvattuja prosesseja työstetään edelleen ja toimintatapoja jalkautetaan toiminnan sujuvoittamiseksi. Aiemmin kuntotalolla järjestetty opetus hajautetaan Yhteislyseolle, Kouvolan Yhteiskoululle, Sarkolan koululle sekä Kouvolatalolle. Joitain kursseja siirtyy myös Kuusankosken opistotalolle. Muutamia uusia opetuspaikkoja on myös keskustan ulkopuolella.

Toiminta-aika

Kouvolan kansalaisopiston lukuvuoden 2025–2026 opetus alkaa pääsääntöisesti viikolla 36 ja päättyy pitkien kurssien osalta viikolla 15. Opetusta on pääsääntöisesti 12 viikkoa syksyllä ja 12 viikkoa keväällä. Tämän lisäksi on eripituisia lyhytkursseja, kesäkursseja sekä luentoja. Opetusta ei pääsääntöisesti järjestetä syyslomaviikolla 43 ja talvilomaviikoilla 9.

Opiston asiakaspalvelu ja hallinto toimivat Kouvolatalolla. Opiston toimisto on avoinna asiakaspalvelulle syyslukukaudella 19.8.-11.12.2025 ja kevätlukukaudella 7.1.-11.6.2026 maanantaisin ja tiistaisin klo 10–11 ja 12–15 sekä keskiviikkoisin 12–17. Torstaisin ja perjantaisin toimisto on suljettu asiakaspalvelulta. Opiston toimisto on suljettu viikoilla 43 ja 9 sekä henkilökunnan loma-aikana kesä-heinäkuussa.

Opiston opinto-ohjelma tehdään koko lukuvuodeksi 2025–2026 ja se julkaistaan opiston sivuilla www.opistopalvelut.fi/kouvola toukokuun puolivälissä. Kurssitarjontaa voidaan tarvittaessa täydentää lisäämällä kursseja kevätlukukaudelle 2026. Opiston toimintaa esitellään kaksi kertaa vuodessa ilmestyvässä painetussa Opistouutiset-lehdessä, 4–6 kertaa ilmestyvässä sähköisessä uutiskirjeessä sekä opiston sosiaalisessa mediassa. Lisäksi opisto esittelee kursseilla opittuja ja tehtyjä töitä näyttelyissä, matineoissa ja esityksissä.

Ilmoittautuminen syyslukukaudella käynnistyville kursseille alkaa ma 26.5.2025. Taiteen perusopetuksen opiskelijat voivat varmistaa paikkansa lukuvuoden 2025–2026 opinnoissa erillisessä jatkoilmoittautumisessa ennen kevätlukukauden päättymistä. Jatkoilmoittautuminen ei koske taiteen perusopetuksen varhaisiän opintoja.